

Zákon o myslivosti

Martin Flora

Mendelova univerzita v Brně

Fakulta lesnická a dřevařská

Zákon o myslivosti a prováděcí právní předpisy

- zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti
- vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti
- vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu
- vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd
- vyhláška č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice
- vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě

Zákon o myslivosti

„V podmínkách České republiky jsou myslivost a právo myslivosti společenskými aktivitami aprobovanými státem k ochraně a rozvoji jedné ze složek životního prostředí – zvěře. Zákon o myslivosti nepředstavuje úpravu myslivosti jako zájmové aktivity, ale ve svém základu jako cílevědomé a regulované činnosti k ochraně a rozvoji přírody. Realizace myslivosti a práva myslivosti je v obecné rovině legitimním omezením vlastnického práva a jejich prostřednictvím naplňuje stát svou ústavní povinnost zakotvenou v čl. 7 Ústavy.“
(Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006 sp. zn. Pl. ÚS 34/03)

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Myslivost:

Soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Právo myslivosti:

Souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků.

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Zvěř jako res nullius – věc ničí

Vlastnictví k zvěři neulovené (nepřivlastněné) nepatří nikomu.

Nejde však o typickou věc ničí- res nullius v pojetí římského práva (res nullius naturaliter fit primi occupantis- věc nikoho, přirozeně, stává se vlastnictvím toho, kdo jí první uchopil, resp.

*zmocnil se jí) Tímto prvním uchopitelem totiž nemůže být jakákoliv osoba, např. pytlák, nýbrž jen osoba, která je k tomu zákonem oprávněna. Zvěř nelze považovat ani za věc společnou všem (res omnium communes, jako je na př. vzduch, volně tekoucí voda), ani za věc veřejnou (res publicae, věc patřící státu popřípadě obci, jako na př. veřejné cesty, řeky). **Jakmile by byla věc považována za patřící***

konkretnímu subjektu, nelze vlastníka osvobodit od povinnosti z vlastnictví vyplývajících - např. hradit škody způsobené věcí.

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Zvěř v oborách

„Nejvyšší soud zastává ve své judikatuře konstantní právní názor (shodně se stanoviskem Ústavu státu a práva Akademie věd ČR, publikovaným v časopise Právník, č. 1 ročník 1994, str. 81), že zvířata chovaná v uzavřených oborách jsou ve vlastnictví toho, kdo tato zvířata koupil či vyšlechtit. Správnost tohoto závěru je zřejmá i z možnosti uživatele honitby prodávat ulovenou, popř. odchycenou zvěř, zvěřinu a jiné části zvěře, pocházející z jeho honitby, ve smyslu § 51 odst. 1 zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. Přičemž platně může prodat věc, tedy i zvěř, jen její vlastník. Tento závěr lze samozřejmě vztáhnout pouze na zvěř, chovanou v oboře.“
(rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 4487/2007 ze dne 16.8.2006)

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Honební pozemky:

Pozemky, které nejsou nehonebními pozemky

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Nehonební pozemky:

Pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce, jako náměstí, návsi, tržiště, ulice, nádvoří, cesty, hřiště a parky, pokud nejde o zemědělské nebo lesní pozemky mimo toto území, dále pozemky zastavěné, sady, zahrady a školky řádně ohrazené, oplocené pozemky sloužící k farmovému chovu zvíře, obvod dráhy, dálnice, silnice, letiště se zpevněnými plochami, hřbitovy a dále pozemky, které byly za nehonební prohlášeny rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Nehonební pozemky (§ 17, odst. 2 ZOM):

Orgán státní správy myslivosti z důvodů bezpečnostních nebo vojenských nebo zájmu vlastníka prohlásí za nehonební pozemky i jiné pozemky než pozemky uvedené v § 2 písm. e), a to buď z vlastního podnětu nebo na návrh vlastníka.

Zákon o myslivosti – základní pojmy

„Vlastník honebního pozemku má nárok, aby byl jeho pozemek za nehonební prohlášen buď z důvodu nutnosti chránit jiné ústavně zaručené právo vylučující svou podstatou právo myslivosti (například smýšlení vlastníka podle čl. 15 odst. 1 Listiny), nebo v situacích, kdy přestane být jinak legitimní omezení vlastníka z důvodu práva myslivosti proporcionální, například tehdy, pokud důvod na straně vlastníka spočívá v povaze využívání pozemku ke specifické podnikatelské činnosti, která by byla honebním užíváním pozemku výrazně omezena.“ (nález Ústavního soudu ze dne 13.2006 sp. zn. Pl. ÚS 34/03)

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Souvislé honební pozemky:

Honební pozemky, jestliže se lze dostat z jednoho na druhý bez překročení cizího pozemku; úzké pozemkové pruhy nepřerušují tuto souvislost, leží-li však ve směru podélném, nezakládají souvislost mezi pozemky jimi spojenými; za takové pruhy se nepovažují dálnice, silnice dálničního typu, přehrady a letiště se zpevněnými plochami.

Zákon o myslivosti – základní pojmy

§ 17, odst. 5 ZOM: *„Honební pozemky tvořící honitbu musí spolu souviset. I pozemky jinak vyhovující pojmu souvislosti však nelze začlenit do jedné honitby, pokud tvoří překážku pohybu zvěře nebo jsou pro ni nebezpečím, například dálnice, silnice dálničního typu, přehrady a letiště se zpevněnou plochou.“*

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Souvislé honební pozemky:

„Smyslem § 17 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je zákonný požadavek, aby pozemky začleněné do jedné honitby byly z důvodu ochrany v honitbě chované zvěře souvislé, a to proto, aby se zvěř mohla volně pohybovat v prostoru celé honitby, aniž by byla vystavena nebezpečí při pokusu překonat eventuální překážku v pohybu. Hladina přehradní nádrže, která protíná honitbu, přerušuje souvislost honebních pozemků začleněných do honitby a představuje překážku v pohybu zvěře ve smyslu § 17 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.“
(rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, čj. 9 As 69/2007-86)

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Honitba:

Soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti podle tohoto zákona.

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Obora:

Druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov
zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným
nebo jinak uzpůsobeným tak, že chovaná zvěř z
obory nemůže volně vybíhat.

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Držitel honitby:

Osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti honitba uznána.

Zákon o myslivosti – základní pojmy

Uživatel honitby:

Držitel honitby, pokud honitbu využívá sám, nebo osoba, které držitel honitby honitbu pronajal.

Zákon o myslivosti – honitby

Vznik honiteb:

1. Transformací podle § 69, odst. 1 ZOM
2. Uznáním podle § 18 ZOM

Zákon o myslivosti – honitby

Vznik honiteb transformací (§ 69, odst. 1 ZOM):

Honitby a obory uznané podle dosavadních předpisů zůstávají zachovány; to platí i pro obory o výměře nižší než 50 ha a samostatné bažantnice uznané podle dosavadních předpisů, které se stávají honitbami podle tohoto zákona, i když nedosahují výměry 500 ha. Pokud honitba nebo obora uznaná podle dosavadních předpisů dosahuje zákonné výměry podle tohoto zákona, ale nesplňuje ostatní požadavky na tvorbu honitby, je osoba, které byla honitba uznána podle dosavadních předpisů, povinna podat do 31. prosince 2002 orgánu státní správy myslivosti návrh na uvedení honitby do souladu s tímto zákonem, jinak honitba zaniká k 31. březnu 2003.

Zákon o myslivosti – honitby

Vznik honiteb transformací:

„Návrh na uvedení honitby do souladu se zákonem není pouhým oznámením o tom, že honitba zůstává zachována. Pokud honitba nebo obora uznaná podle dosavadních předpisů dosahuje zákonné výměry podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ale nesplňuje ostatní požadavky na tvorbu honitby, je osoba, které byla honitba uznána podle dosavadních předpisů, povinna podat do 31. 12. 2002 orgánu státní správy myslivosti návrh na uvedení honitby do souladu se zákonem, jinak honitba zaniká k 31. 3. 2003 (§ 69 odst. 1 citovaného zákona). Splnění zákonných podmínek je správní orgán povinen přezkoumat v rámci správního řízení a návrh dle ustanovení § 69 odst. 1 zákona o myslivosti je nutno chápat jako návrh účastníka na zahájení řízení dle § 18 tehdy platného správního řádu. Ostatními požadavky na tvorbu honitby (vedle výměry) jsou ustanovení § 17 odst. 1 až 6 zákona o myslivosti.“ (rozsudek rajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 17. 3. 2006, čj. 59 Ca 140/2004-54)

Zákon o myslivosti – honitby

Vznik honiteb transformací:

„Řízení podle § 69 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, má za cíl pouze transformaci honiteb do stavu odpovídajícího nové zákonné úpravě (§ 69 odst. 1 zákona) stejně jako odpovídající změnu honebních společenstev (§ 69 odst. 2 zákona). V rámci těchto řízení proto může být řešen soulad dříve uznaných honiteb, které zůstávají zachovány, s novou právní úpravou (§ 69 odst. 1 zákona), nikoliv však změna těchto honiteb, která je sice možná, ale pouze v rámci odpovídajících ustanovení zákona o myslivosti.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8.11.2006, č. j. 8 As 27/2005 – 214)

Zákon o myslivosti – honitby

Vznik honiteb uznáním honitby:

1. Obecné zásady tvorby honiteb (§ 17 ZOM)
2. Řízení o uznání honitby (§ 18 ZOM)

Zákon o myslivosti – honitby

Zásady tvorby honiteb:

1. Při tvorbě honiteb se nepřihlíží k hranicím katastrálních území, územních obvodů obcí nebo krajů.
2. Hranice honiteb se mají, pokud je to možné, krýt s hranicemi přírodními v terénu zřetelnými (například vodoteče, cesty, silnice).
3. Honební pozemky tvořící honitbu musí spolu souviset. I pozemky jinak vyhovující pojmu souvislosti však nelze začlenit do jedné honitby, pokud tvoří překážku pohybu zvěře nebo jsou pro ni nebezpečím, například dálnice, silnice dálničního typu, přehrady a letiště se zpevněnou plochou.

Zákon o myslivosti – honitby

Zásady tvorby honiteb:

4. Při tvorbě honiteb se musí přihlížet k jejich tvaru. Nelze vytvořit ani uznat honitbu, která má tvar úzkého pozemkového pruhu v nejširším místě širokém jen 500 m, i když by dosahovala stanovené minimální výměry. Toto ustanovení se netýká okrajových částí honitby (výběžků).
5. Je nutno bránit vzniku hranice honitby, kterou by tvořilo rozhraní zemědělských a lesních pozemků. Za tím účelem se při tvorbě honiteb provádí vyrovnání hranic honiteb výměnou honebních pozemků nebo jejich přičleněním.
6. Minimální výměra honitby se stanoví pro oboru 50 ha, pro ostatní honitby 500 ha.

Zákon o myslivosti – honitby

Řízení o uznání honitby:

- Návrh na uznání vlastní honitby může podat vlastník souvislých honebních pozemků, které splňují podmínky uvedené v § 17 (**vlastní honitba**) .
- Vlastník honebních pozemků může spolu s dalšími vlastníky honebních pozemků vytvořit honební společenstvo, které pak může při splnění podmínek uvedených v § 17 podat návrh na uznání společenstevní honitby (**společenstevní honitba**).
- Splňuje-li návrh podmínky stanovené v § 17 tohoto zákona, **musí orgán státní správy myslivosti vydat rozhodnutí o uznání honitby.**

Zákon o myslivosti – honitby

Řízení o uznání honitby:

- K návrhu na uznání obory se přikládá studie o vhodnosti přírodních a jiných podmínek pro intenzivní chov daného druhu zvěře, projekt chovu a výstavby potřebných zařízení a vyjádření veterinárních orgánů a orgánů na ochranu zvířat proti týrání k navrhovaným podmínkám chovu.
- K návrhu na uznání honitby navrhovatel přikládá jím zpracované údaje o vlastnictví honebních pozemků včetně mapového zákresu hranic honitby na mapě zajišťující přesné odlišení hranic honiteb a návrh plánovaných druhů zvěře a jejich minimálních a normovaných stavů.

Zákon o myslivosti – honitby

Přičlenění pozemků v řízení o uznání honitby:

- Navrhovatel může požádat, aby k honebním pozemkům dosahujícím minimální výměry byly přičleněny další souvislé honební pozemky jiných vlastníků, a to s uvedením důvodů tohoto přičlenění. Celkový rozsah výměn a přičlenění, které se provádějí k vyrovnání hranic, nesmí být vyšší než 10 % výměry vlastních honebních pozemků navrhovatele honitby.

Zákon o myslivosti – honitby

Příčlenění za existence honitby (§ 30 ZOM):

- Honební pozemky, které netvoří vlastní nebo společenstevní honitbu, přičlení orgán státní správy myslivosti zpravidla k honitbě, která má s těmito honebními pozemky nejdelší společnou hranici a zásady řádného mysliveckého hospodaření nevyžadují jejich jiné přičlenění.
- Vlastníkům honebních pozemků, které orgán státní správy myslivosti přičlenil podle odstavce 1, náleží od držitele honitby náhrada; jde-li o společenstevní honitbu, je náhradu povinno platit honební společenstvo. Nedohodnou-li se zúčastněné osoby o výši náhrady, určí náhradu orgán státní správy myslivosti a přihlédne přitom k velikosti přičleněných honebních pozemků a k předpokládanému výnosu z výkonu práva myslivosti na těchto pozemcích. Náhrada však nenáleží, pokud honební pozemky byly přičleněny ke společenstevní honitbě a jejich vlastník se stal členem honebního společenstva.

Zákon o myslivosti – honitby

„Nedostatek výslovné úpravy právních poměrů vlastníka honebních pozemků, který ukončil své členství v honebním společenstvu postupem podle § 26 odst. 3 zákona o myslivosti, nepřekáží tomu, aby jeho vztah k honebnímu společenstvu, které využívá nadále jeho pozemky k výkonu práva myslivosti, byl na základě pozitivního práva vyložen. Vlastníku honebních pozemků přísluší od honebního společenstva náhrada podle obdobného užití § 30 odst. 2 zákona o myslivosti, o které rozhodne (v případě absentujícího správního rozhodnutí o přičlenění pozemků k honitbě) soud.“ (Nález Ústavního soudu ze dne 6.3.2007 sp. zn. Pl. ÚS 3/06)

Zákon o myslivosti – honitby

Nájem honitby

„Se zánikem členství vlastníka honebních pozemků v honebním společenstvu nelze spojovat vyčlenění jeho pozemků z honitby, jejímž držitelem [§ 2 písm. m) zákona č. 449/2001 Sb.] je toto honební společenstvo. Tato honitba je totiž uznána (a pozemkově vymezena) správním rozhodnutím [§ 2 písm. i), § 18 odst. 1] jako celek a vystoupení člena z honebního společenstva se tohoto správního rozhodnutí o uznání honitby nemůže dotknout (§ 18 odst. 1).“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.6.2007 sp. zn. 9 As 18/2007-109)

Zákon o myslivosti – honitby

„Účastníkem správního řízení dle § 30 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, o přiřazení honebních pozemků, které netvoří vlastní nebo společenstevní honitbu, je rovněž nájemce honitby dle § 32 odst. 3 téhož zákona, která má s přiřazenými honebními pozemky společnou hranici.“ **(rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12.09.2008, čj. 30 Ca 147/2007 – 101)**

Zákon o myslivosti – honitby

Změna honitby (§ 31, odst. 1 a 2 ZOM)

- Vyžadují-li to zásady řádného mysliveckého hospodaření, může orgán státní správy myslivosti povolit změnu honitby vyrovnáváním hranic nebo výměnou honebních pozemků.
- Při změně honitby se nepřihlíží k územním hranicím obcí, okresů nebo krajů a výměry směřovaných pozemků nemusí být stejné.
- Návrh na změnu honitby podávají držitelé dotčených honiteb společně, a to orgánu státní správy myslivosti, do jehož územního obvodu zasahují dotčené honební pozemky největší částí.
- Nedohodnou-li se vlastníci dotčených honiteb na předložení společného návrhu na změnu honitby, může návrh podat kterýkoliv z nich.

Zákon o myslivosti – honitby

Změna honitby (§ 31, odst. 3 ZOM)

- Změnu honitby orgán státní správy myslivosti nepovolí, pokud by vedla ke změně celkové výměry alespoň jedné z dotčených honiteb o více než 10 %. V důsledku změny honitby může klesnout její výměra i pod tímto zákonem stanovenou minimální výměru.
- Rozhodnutím o změně honitby nezaniká nájem honitby, je-li sjednán.

Zákon o myslivosti – honitby

Změna honitby (§ 31, odst. 4 ZOM)

Změnu honitby vyplývající **ze změn vlastnictví honebních pozemků**, o kterou požádá vlastník honebních pozemků, provede orgán státní správy myslivosti vždy k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž vlastník o úpravu požádal.

Změna není omezena procenty velikosti honitby

Zákon o myslivosti – honitby

Zánik honitby (§ 31 ZOM)

- zrušením, sloučením nebo rozdělením honitby na žádost jejich držitelů a nabytím právní moci nových rozhodnutí o uznání honitby,
- zrušením honebního společenstva,
- poklesne-li výměra honitby pod minimální výměru v důsledku změny vlastnického práva k honebním pozemkům (honitba zaniká k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k poklesu došlo),
- prohlásí-li orgán státní správy myslivosti v honitbě více než 10 % pozemků pod stanovenou minimální výměru za nehonební (honitba zaniká k 31. prosinci roku následujícího po roce, v němž k prohlášení došlo),
- rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti, není-li ohrazení obory funkční a nezjedná-li držitel honitby v přiměřené lhůtě stanovené orgánem státní správy myslivosti nápravu.

Zákon o myslivosti – honitby

Nájem honitby (rozdělení postavení držitele a uživatele honitby)

Pronajmout lze honitbu jen

- a) české fyzické osobě, která má platný český lovecký lístek,
- b) mysliveckému sdružení vzniklému podle předpisů o sdružování občanů za účelem nájmu honitby, jehož nejméně 3 členové splňují podmínku uvedenou v písmenu a),
- c) české právnické osobě, která na pozemcích v těchto honitbách zemědělsky nebo lesnicky hospodaří nebo která má myslivost uvedenu v předmětu své činnosti a jejíž statutární orgán nebo alespoň jeden jeho člen nebo odpovědný zástupce splňuje podmínku uvedenou v písmenu a).

Zákon o myslivosti – honitby

Nájem honitby

- Smlouva o nájmu honitby musí být uzavřena písemně na dobu 10 let.
- Držitel honitby je povinen do 15 dnů ode dne uzavření smlouvy zaslat jedno její vyhotovení orgánu státní správy myslivosti.
- Není-li ZOM nebo smlouvou o nájmu stanoveno jinak, řídí se právní vztahy ze smlouvy o nájmu honitby ustanoveními občanského zákoníku o nájmu.
- Pronájem části honitby nebo podnájem honitby nebo její části je zakázán.

Zákon o myslivosti – honitby

Přechod nájmu honitby

Přejde-li vlastnické právo k honebním pozemkům v honitbě, která je pronajata, vstupuje nový vlastník do smlouvy o nájmu honitby na místo vlastníka dosavadního. Dojde-li ke změně pronajaté honitby podle § 31 odst. 4, upraví se stávající nájemní smlouva k datu provedené změny.

Zákon o myslivosti – honitby

Nájem honitby v držení státu

Právnícké osoby, které hospodaří s majetkem státu nebo majetek státu spravují, mohou pronajímat honitbu jen po provedení výběrového řízení.

Zákon o myslivosti – honitby

Nájem honitby v držení státu

Výběrové řízení - právní úkony držitele honitby směřující ke vzniku smlouvy o nájmu honitby:

- a) sdělení držitele honitby o podmínkách nájmu honitby, všem zájemcům o nájem honitby,
- b) sdělení rozhodnutí všem zájemcům o tom, který ze zájemců prokázal nejlepší záměr, mysliveckou odbornost, praxi a důvěryhodnost,
- c) sdělení všem zájemcům o výši ceny, za kterou je honitba vybranému zájemci pronajímána,
- d) sdělení plného obsahu uzavřené smlouvy s vybraným nájemcem všem zájemcům.

V případě umístění dvou nebo více zájemců z řad mysliveckých spolků se sídlem v místě honitby na prvním místě rozhodne o nájemci větší počet členů mysliveckého spolku. V případě umístění více jiných zájemců na prvním místě rozhodne o vybraném nájemci los.

Zákon o myslivosti – honitby

Nájem honitby v držení státu

Pokud v případech stávající honitby na honebních pozemcích státu uplatní dosavadní nájemce zájem o opětovné uzavření nájemní smlouvy na další období, bude s ním jednáno o uzavření smlouvy podle podmínek stanovených pro výběrové řízení jako s prvním. Toto právo nevzniká, jestliže se držitel rozhodne užívat honitbu na vlastní náklad nebo pokud nájemce v průběhu uplynulé doby nájmu porušil nájemní smlouvu nebo mu byla orgánem státní správy myslivosti uložena pokuta podle zákona o myslivosti.

Zákon o myslivosti – honitby

Nájem honitby v držení státu

Pokud nájemci honiteb na honebních pozemcích ve vlastnictví státu provedou opatření na ochranu proti škodám působeným zvěří po předchozím souhlasu zástupce právnické osoby, která hospodaří s majetkem státu nebo majetek státu spravuje, přijme se toto plnění jako naturální plnění na nájem ve výši ceny takového opatření v místě honitby obvyklé.

Zákon o myslivosti – honitby

Zánik nájmu honitby

Smlouva o nájmu honitby zaniká

- a) uplynutím doby,
- b) zánikem honitby,
- c) zánikem nebo smrtí nájemce honitby,
- d) přestane-li nájemce splňovat podmínky pro uzavření smlouvy,
- e) dohodou,

Zákon o myslivosti – honitby

Zánik nájmu honitby

- f) výpovědí s 18měsíční výpovědní lhůtou po změně držitele honitby v případě, že nový držitel honitby ji bude využívat na vlastní účet,
- g) výpovědí pronajímatele nebo nájemce pro nedodržení podmínek smlouvy o nájmu,
- h) rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti v případech, kdy porušením smlouvy nájemcem dojde k vážnému ohrožení životního prostředí anebo poklesu počtu zvěře v honitbě pod stanovené minimální stavy.

Zákon o myslivosti – honitby

Zánik nájmu honitby

- Při zániku smlouvy o nájmu honitby se mezi stranami vyrovná rozdíl v hodnotě mysliveckých zařízení existujících při vzniku a zániku smlouvy, pokud se nedohodnou strany jinak.
- Držitel honitby je povinen oznámit písemně orgánu státní správy myslivosti zánik smlouvy o nájmu honitby do 15 dnů ode dne, kdy k takové skutečnosti došlo.

Zákon o myslivosti – honitby

Zánik nájmu honitby

Možnost obrany – žaloba na určení, že nájemce je uživatelem honitby, popř. že smluvní vztah založený smlouvou o nájmu honitby nadále trvá

Zákon o myslivosti – honitby

Zánik nájmu honitby

Do nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby užívá honitbu její dosavadní uživatel. V rozhodnutí o uznání honitby nelze vyloučit odkladný účinek odvolání (§ 29, odst. 4 ZOM).

Zákon o myslivosti – honitby

Zánik nájmu honitby

„Pominou- li právní skutečnosti zakládající uživateli právo k honitbě, užívá honitbu její dosavadní uživatel, a to až do právní moci rozhodnutí o uznání nové honitby (§ 29 odst. 4 věta první zákona o myslivosti). Uživatelem honitby je osoba, které svědčí některá z právních skutečností vyplývajících ze zákona o myslivosti, nikoli ta, která je za uživatele honitby považovaná orgány státní správy myslivosti.“ (rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 2. 3. 2009, čj. 59 Ca 116/2008-41)

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Zvěř ve volných honitbách (ne v oborách) jsou považována za res nullius.

„Nejvyšší soud zastává ve své judikatuře konstantní právní názor ... že zvířata chovaná v uzavřených oborách jsou ve vlastnictví toho, kdo tato zvířata koupil či vyšlechtil.“ (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 4487/2007 ze dne 16.8.2006)

Zákon o myslivosti - škody zvěří

„Jakmile by byla věc považována za patřící konkrétnímu subjektu, nelze vlastníka osvobodit od povinnosti z vlastnictví vyplývající - např. hradit škody způsobené věcí.“ (Důvodová zpráva k zákonu o myslivosti)

- 1. Za škody zvěří chované v oborách odpovídá vlastník zvěře**
- 2. Odpovědnost za škodu zvěří ve volných honitbách lze obtížně odvozovat z obecných pravidel upravujících náhradu škody, pro založení takové odpovědnosti musí existovat zvláštní právní úprava**

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Zvláštní právní úprava je obsažena v § 52 až 55 zákona o myslivosti

Obecná úprava odpovědnosti za škodu (občanský zákoník) má subsidiární povahu

Zákon o myslivosti - škody zvěří

„Ustanovení § 55 zák. o myslivosti nedopadá na honební pozemek, který není zemědělským ani lesním pozemkem. Žalobcem uplatněný nárok na náhradu škody způsobenou na honebním pozemku zvěří je proto třeba posoudit dle příslušných ustanovení občanského zákoníku o náhradě škody.“ (Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. března 2012, sp. zn. 22 Co 37/2012)

(Škoda vniklá na pozemku znečištěním trusem kachen chovaných žalovaným jako uživatelem honitby v odchovně na protilehlém břehu rybníka přiléhajícího k pozemku žalobce.)

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Odpovědnost za škody zvěří, jejíž stavy lze snižovat lovem, má ve volných honitbách uživatel honitby, u zvěře, jejíž stavy nelze snižovat lovem, stát

Odpovědnost za škody zvěří je objektivní odpovědnost, tj. odpovědnost není závislá na zavinění

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Hradí se škoda způsobená zvěří na

- a) honebních pozemcích
- b) polních plodinách dosud nesklizených,
- c) vinné révě,
- d) ovocných kulturách
- e) na lesních porostech

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Nehradí se škody způsobené zvěří:

- a) na nehonebních pozemcích,
- b) na vinné révě neošetřené proti škodám působeným zvěří,
- c) na neoplocených květinových školkách, ovocných a zelinářských zahradách,
- d) na stromořadích a stromech jednotlivě rostoucích,
- e) na vysokocenných plodinách.

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Nehradí se škody způsobené zvěří:

- f) na zemědělských plodinách uskladněných na honebních pozemcích, pokud nebyla provedena ochranná opatření
- g) na lesních porostech chráněných oplocením
- h) na jedincích poškozených jen na postranních výhonech a v lesních kulturách, ve kterých došlo okusem, vytloukáním nebo vyrýváním stromků ke každoročnímu poškození méně než 1 % jedinců, a to po celou dobu do zajištění lesního porostu, přičemž poškození jedinci musí být rovnoměrně rozmístěni po ploše.

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku je povinen činit přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří.

Plnění (neplnění) této povinnosti může mít význam při posuzování nároku na náhradu škody

§ 441 občanského zákoníku: *„Byla-li škoda způsobena také zaviněním poškozeného, nese škodu poměrně; byla-li škoda způsobena výlučně jeho zaviněním, nese ji sám.“*

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Nárok na náhradu škody musí být u uživatele honitby uplatněn a vyčíslen v zákonem stanovených lhůtách

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Uplatnění nároku

- a) u škody na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech do 20 dnů ode dne, kdy škoda vznikla
- b) u škod na lesních pozemcích a na lesních porostech vzniklých v období od 1. července předcházejícího roku do 30. června běžného roku do 20 dnů od uplynutí uvedeného období

Zákon o myslivosti - škody zvěří

*„Vznikem škody se rozumí každé jednotlivé škodlivé působení zvěře na zemědělské pozemky, polní plodiny a zemědělské porosty, od níž počíná běžet lhůta 20 dní k uplatnění náhrady škody u uživatele honitby. Jde-li o škodu na polních plodinách a zemědělských porostech, kterou lze vyčíslit až v době sklizně, spočívá uplatnění škody **ve sdělení uživateli honitby, kde a v jakém rozsahu jsou plodiny a porosty působením zvěře poškozeny a že poškozený na něm požaduje náhradu takto vzniklé škody.**“ (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2009, sp. zn. 25 Cdo 719/2008)*

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Vyčíslení nároku

- a) současně s uplatněním nároku, tj. do 20 dnů ode dne vzniku škody,
- b) u škod polních plodinách a zemědělských porostech, u nichž lze vyčíslit škodu teprve v době sklizně, do 15 dnů po provedené sklizni.

Zákon o myslivosti - škody zvěří

„V případě, že je rozsah škody zřejmý okamžitě, aniž by bylo nutno čekat dozrání nepoškozených plodin (např. když porosty byly zcela zničeny nebo byly ztraceny vynaložené náklady), je lhůta spojena se samotným uplatněním nároku, tj. činí shodně dvacet dní počítaných od téhož okamžiku vzniku škody. Oproti tomu právě pro případy, kdy se poškození plodin projeví až poté, co byla provedena jejich sklizeň, tedy jestliže teprve porovnáním očekávaného výnosu se skutečným lze určit ztrátu, zakládá zákon samostatně běžící lhůtu v délce patnácti dnů, jejíž počátek odkládá až k ukončení sklizně...Jde o objektivní kvalifikaci tohoto nároku, na němž nic nemůže změnit okolnost, že po uplatnění nároku žalobkyně předběžně své nároky vyčíslovala dříve, než jí začala lhůta pro vyčíslení běžet.“ (Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21.8.2012 č.j. 25 Cdo 4862/2010-106)

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Při uplatnění a uspokojení nároku je preferována dohoda

Statistická data o počtu případů ukončených dohodou nejsou k dispozici

Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil výši škody nebo ve stejné lhůtě neuzavřel s poškozeným písemnou dohodu o náhradě této škody, může poškozený ve lhůtě 3 měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Nedodržení lhůty pro uplatnění nároku, jeho vyčíslení, uzavření dohody a podání žaloby u soudu má za následek prekluzi (propadnutí) nároku

Lhůty mají hmotněprávní povahu, tj. úkon musí být nejpozději poslední lhůty doručen adresátovi!

Zákon o myslivosti - škody zvěří

Lhůty jsou relativně krátké a vyžadují od poškozeného maximální omezřetnost a pozornost

Stávající právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem ČR

Zákon o myslivosti - škody zvěří

„Předmětem úpravy je odpovědnost za specifickou škodu, která reaguje – ve srovnání s obecnou úpravou odpovědnosti za škodu např. v občanském zákoníku – na určitý specifický případ, pro nějž je typické, že s uplynutím delšího časového období je škoda fakticky nezjistitelná a bylo by možno jen stěží poskytnout ochranu práv kterékoliv z dotčených stran odpovědnostního vztahu. Ústavní soud se proto neztotožňuje s námitkou, že lhůty, které jsou zákonem o myslivosti zakotveny pro uplatnění nároku na náhradu škody, nejsou přiměřené. Jestliže vlastník pozemku obhospodařuje zemědělský pozemek, lze předpokládat, že stav výpěstků průběžně sleduje. Lhůta 20 dnů od vzniku škody se tak pro uplatnění nároku jeví naprosto přiměřená. Lhůtu pro uplatnění nároku na škodu způsobenou na lesních pozemcích a porostech, kterou lze uplatňovat za předchozí rok vždy do 20 dnů od konce měsíce června, hodnotí Ústavní soud s ohledem na stejné důvody, jaké byly zmíněny v předchozím případě, jako přiměřenou.“ (Nález Ústavního soudu ze dne 13.12.2006 sp. zn. Pl. ÚS 34/03, bod 113).

Děkuji Vám za pozornost !

Martin Flora

Mendelova univerzita v Brně
Fakulta lesnická a dřevařská

